

**Sermones prestantissimi viri Ro||berti de Litio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professo||ris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxiiij. vi. no.Maij.

Feria quinta: de grauitate pene da[m]natorum. Sermo. xij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

Feria. V. in sexagesima. Sermo XII

fundo esset: respondit q̄ tantū quātū di-
stat celū a terra. Cui Machari: Sūt
ne aliqui pfundiores. Cui ille. Profun-
diores sunt omnibus falsi christiani q̄
christi sanguine redēpti: et sacro bap-
tismate mundati tot beneficia parui pen-
dunt. Sollicite ergo curremus omnes
errata corrigere de peccatis que commi-
simus dum facultas adest: dūz tempus
datur veram agere penitentiam: vt sic
evadamus mortem gehenne a qua nos
liberet benedictus deus dei filius chri-
stus iesus: qui est benedictus in secula
seculorum. Amen.

¶ Feria quinta post dominicam in sera-
gesima de gravitate pene damnatorū
contra illos qui dicūt leui cruciatu ter-
reri damnatos.

Sermo. xij.

Cruciabuntur

die ac nocte in secula se-
culorum. Scribunt hec
verba Apoc. ix. c. Satis
dura et insensibilia sunt
corda illorum qui non pauescunt: nō ti-
ment neq; mouentur ad vocem terribi-
lis iusticie dei: cui profecto nulla creatura
resistere: nec in minimo q̄dem
pōt. Nāz in superioribus multa dicta
sunt de illa: tñ adhuc nōnulla occurrūt
declarāda: q̄bus merito cōpūgi dēz vni-
uscuiusq; pctōis mēs excecata. Nō lo-
quimur somniū: nō recitamus fabulas
cū narramus seueritatē iustissimi et oī-
potētis dei: q̄ oīm iniquitatē asperrimus
vltor est. Itcirco cum timore audiēda
sūt eloq̄a diuinaz scripturarū q̄ p emē-
datiōe nra manifestāt nobis q̄z grauis
et dura erit dānatorū pena: de q̄bus dēz
in themate: q̄ cruciabunt i penis atro-
cissimis p infinita secula.

¶ In q̄bus vbi de gravitate pene dā-
natorū assignabimus triplicē rōnē,

Prima dē localitatis.

Secda horribilitatis.

Tertia eternitatis.

¶ Q̄z gravissima erit dānatorū pena p-
pter horribiles cōditiones inferni: et de

inferni veritate et qualitate. Cap. s.

Prima rō quare gravissima
est dānatorū pena dē localita-
tis. Nā cōcludent in loco sa-
tis inepto. s. in inferno: i quo
tres sunt penales cōditiones: videlz

Prima dē vilitatis.

Secda tenebrositatis.

Tertia paupertatis.

¶ Prima penalis cōditio inferni et loci
dānatorū dē vilitatis. Est infernus lo-
cus vilissimus in cētro terre velut car-
cer dānatorū a deo sapiētissimo ordina-
tus. Neq; fictio est sicut Tullius inue-
ntuarū in Latiniā li. iij. videt asserere.
Et inq̄t aliq̄ fonnido improbis esset
posita apud inferos: antiq̄ supplicia im-
pys cōstituta esse voluerūt. In q̄bz ver-
bis quasi videt innuere q̄ ad terrorem
impiorū sapiētes fecte de inferis sunt lo-
cuti. Sed talē errorē elimināt et destru-
unt maxime tria q̄bus pbat inferni ve-
ritas merito cū timore ercogitāda.

Primū est theologicis rō.

Secdm scripture cōfirmatio.

Tertiū fidei cōfessio.

¶ Primū qd ostēdit inferni veritatē est
theologicis rō. Nam vt colligit ex di-
ctis scti Tho. Rich. de media villa. ar.
ij. q. ij. in. iij. di. xliij. et san. Bon. vbi. s.
q. s. Sicut se habet misericordia dei ad
electos: ita se hz eius iusticia ad repro-
bos et malignos: sed misericordia dei p-
parauit electis locū delitiosum et ame-
nū celū. s. empyreum in quo eternaliter
pmanebūt: ergo iusticia preparauit res
probris et malignis locū vilissimū et hor-
redū in q̄ eternalr cruciabūtur. Ista rō
fundat sup dictū Aug. q. xij. li. de ciui-
dei. c. xij. ait: Oido est parū disparitūq;
rerū sua cuiq; loca tribuēs dispositio. et
li. v. ibidē. c. ix. di. Deus nihil inordinas-
tum relinquit. Ergo vnicuiq; rei locus
tribuit suo pōderi cōuenientē. Sed qd
est pōdus in corporibus est amor in spi-
ritibz et creaturis rōnabilibz. Vñ idēz Au-
gu. xj. li. de ci. dei. c. xxvij. inq̄t: Ita cor
pōdere sic aīus amore fert. et. xij. li.

Feria V. in sexagesima.

Prof. Amos: meus pōdus meū feror quo
cliqz feror. Ergo sicut deus ordinat cor
pora in suis locis sūm erigētiā suoz na
turaliū pōderum: sic ordinat creaturas
rōnales in locis sūm erigētiā animoz. Et
quo sicut electi sunt i celoz: qz celestia ter
renis pposuerūt i suo amore ita repro
bi et erūt et sunt in loco infimo: qz i suo
amore infima et terrena supioribus et ce
lestibus pposuerūt. Locus aut oīm in
finus est in cētro terre: id sub terra i cē
tro infernus est. **Uñ** **Isid.** li. xiiij. **Ety.**
Infernus ē: quasi inferius. Et hāc rō:
nē secutus est Zeno pbs: de quo sic in
quit **Lact.** in. vi. li. di. in. si. **Esse** inferos
Zeno stoicus docuit: et sedes pior ab i
pijs esse discretas: et illos qdē qeras ac
delectabiles incolere regiones: hos dō
penas luere in tenebrosis locis: atqz in
ceni voraginibus hōrēdis. Et **Sen.** in
tragedijs. **In**gēs vorago faucibus va
stis patet: latqz pādīt oibz pplis iter.
Quodm qd ostēdit inferni veritatē est
scrip̄ture testificatio. Ois nāqz scripu
ra tā veteris q̄ noui testamētū: tā docto
rū sacroz qz etiā gētiliū moraliūqz phi
losophoz infernū pdicat. **Uñ** **Sen.** xxx.
vij. **Jacob** di. Descēdā ad filium meū lu
gens in infernū. et **Job.** viij. Qui descen
dit ad inferos nō ascēdet. et **idē.** xvij. c.
Si sustinuerō infernus domus mea est
Et **idē.** xiiij. c. Quis mihi doceat ut
in inferno ptegas me. et **idē.** xxiij. In pū
cto ad inferna descēdāt: et **dauid** in ps.
vi. In inferno aut qz cōfitebīs tibi. Et
ps. ix. Cōuertant p̄ctōres in infernū. et
ps. xv. Nō derelinquas aīam meā in in
ferno. Et ps. xvij. Dolores inferni circū
dederūt me. Et ps. xxx. Erubescāt impij
et deducant in infernū. Et ps. xlvij. Si
cut oues in inferno positi sunt. Et ps.
lxxxvij. Vita mea inferno appropinqua
uit. Et ps. cxliij. Pericula inferni inue
nerūt me. Et sapiēs **Prover.** ix. In pfun
dis iferni cōtine eius. et **Eccl.** ix. Loida
filioz hōim implent malicia et cōtēptu
in vita sua: et post hoc ad inferos dedu
cent. Et **Lact.** viij. Dura sicut infernus

emulatio. Et **Esa.** xiiij. In inferno subter
te cōturbatus est in occursum aduētus
tui. Et **ibidē.** Ad infernū detraheris in
pfundū laci. et **Ezech.** xxxij. Oēs inā
cūcili interfectiqz gladio descendūt ad
infernū. Et **Apoc.** xx. Mors et infernus
dederūt mortuos suos. et **Act.** ij. Tunc
deus suscitauit solutis iferni doloribz.
Et ij. **Pe.** ij. Deus angelis peccantibus
nō pepcit: sed rudētibz inferni detra
ctos in tartarū tradidit cruciādos. et ad
Phil. ij. In noīe iesu oē ge. fle. ce. ter. et
infer. Et in glo. xiiij. q. ij. c. tps. sup dō:
abditis infernus est sub terra et celū su
pia: et notat etiā. xiiij. q. iij. c. Nec aut vi
ta. et **Luce.** xvi. Mortuus est diues et se
pultus est in inferno. et **Mat.** xj. Et tu
capharnaū vsqz ad infernū descēdes. et
Uer. in. vi. **Ench.** Facilis descensus
auerni. Et **Sen.** in tragedijs. Nūqz sty
gias fertur ad ymbias indyta virtus.
Nec letheos seuā p amnesvos fata tra
hent. Sunt et alie innumere quasi au
toritates p̄bantes qz infernus sit lo
subterraneus deputatus dānatū quas
breuitatis causa dimittimus. Sed iere
duli qdā statim subudēdo respōdēt lau
ctos de inferno ita fuisse locutos vt ho
mines terrerent: put paulo ante cōmes
morauimus: q audire debēt **Piero.** ad
Palmachiū et **Oceanū** sic scribentem:
An putamus fratres qz iocādo p̄p̄bete
p̄dicent: ridēdo loquant apli. Xps iudi
cū infantiliter cōminet: s; ioci nō sunt
vbi supplicia intercīdūt si iocādo passi
sunt credant et iocādo locuti **Isaias** ser
ra secat. **Daniel** leonibz deputat. **Paul**
lus trūcat gladio. **Petrus** in cruce dñi
exēplo suspēdit: et hoc totū vt nos a pec
catis sua doctrina reuocarent. hec ille.
O igif impia: o puerfā: o fraudulentā:
o deniqz diabolica cogitatio ecqz q̄ eris
stimāt infernū nō esse: qbus sufficere de
bēt et satisfacere tot clarissima testimo
nia. **Q**uertum qd ostēdit inferni veris
tatem est fidei confessio. Nā in symbo
lo ap̄loz dicitur de christo et scribitur
ex. c. j. de sum. tri. et si. ca. Descēdit ad in

feros. ¶ Secunda conditio penalis in
ferni dicitur tenebrositas. Est enim infernus
locus tenebrosus et totus obscurus. vñ
elbat. xxi. dicit rex de nō habēte vestē
nuptialē. Mittite eū in tenebras exte-
riorēs. et Job. x. Dimitte me inquit vt
plangā paululū do. me. an. va. et n. r. ad
ter. re. et op. m. c. t. m. et t. v. v. m. et n. or.
sed sem. hor. inhabitat. Notandum fm
Rich. iii. iij. di. l. ar. f. qd lumē per se est
delectabile: per accidens nō pōt esse tri-
stabile in quā: aliqd ostēdit qd displi-
cet: et qd infernus locus est oīs tristitie:
iō simplr locus tenebrosus est i quo nō
est aliqd purū lumē qd visus delectet.
Est tñ ibi aliqd lumē obscuritati pmi-
xtum quo dānati videre possint vñ do-
leant. et hoc inq̃t Greg. ix. li. moral. ver-
sus finē di. Ignis inferni q̃uis ad con-
solationem nō luceat: tñ vt magis tor-
queat ad aliqd lucet. Nam sequaces
quosq̃ suos secū in tormēto reprobī flā-
ma illustrante visuri sunt: quoz amore
deliquerūt. Vocipsum in sua dicit Jñ
do. li. f. de sum. bo. Ignē gehēne ad ali-
quid lumē habere: ad aliqd nō ha-
bere: hoc est habere lumen ad dānatio-
nem vt videant impij vnde doleant: et
nō habere ad cōsolationē ne videant
vnde gaudeant. Aptā fuit comparatio
de camino triū pueroy ad erēplū ignis
gehēne. Nā sicut ignis ille nō arsit ad
triū pueroy supplicū: et arsit ad cōburē-
da ligamina vinculoꝝ: ita ignis gehē-
ne lucebit miseris: ad augmentū pena-
rum vt videant vnde doleant: et non lu-
cebit ad cōsolationem ne videant vñ
de gaudeant. Inter huius vite et futu-
re infelicitatis miseriam multa discre-
tio est. Illic em̃ miseria est propter cru-
ciationem dolorum: et tenebre propter
lucis auersionē: quoz vnus in hac vita
est. i. miseria: et aliud nō est: in inferno
autē vtrūq̃ est. hec ille. Simpliciter er-
go locus inferni tenebrosus erit ad quē
sol nō expādet lumē suum: nō luna nec
stella in quo nihil videbitur nisi qd ha-
bet incutere terroꝝ: sicut Exo. x. dicit

de tenebris egypti. Facte sunt tenebre
horribiles in vniuersa terra egypti tri-
bus diebus: nemo vidit fratrē suū nec
mouit se de loco in quo erat. Sup̃ que
verba di. Nico. de ly. qd tenebre ille iō
dicuntur horribiles: qd inter illas vide-
bāt egypti vñone imaginaria fantas-
mata quedā et figuras turpes qd nō par-
uum eis ingerebant timorem. Ita et in
inferno erunt horribiles tenebre: qd dā-
nati inter illas et se videbūt se mutuo
inter tormentoy angustias laborantes
et vñone imaginaria inspicient malis
gnos spūs qui damnatis diuersis mor-
dis et figuris horēdissimis apparebūt.
Qd dolenda erit hora illa qd miser pec-
cator intrabit infernum nūq̃ visurus
lucem per tot annorum milia et post iu-
dicium per infinita secula. Qd quantus
timor tunc cor eius inuadet cum vide-
bit noctem sine die tā lōgissimā sibi fa-
ctam. Nā si hoc in mūdo viderēt hoīes
noctē p̃trahi vsq̃ ad mēsem vel annū:
cūcti clamārēt ad sydera misericordiā.
Inquit Verg. i. geor. de obscurato sole
post Cesaris mortē. Ille etiam extincto
miseratus Cesare romā. Cum caput ob-
scura nitidū ferrugine terit. Inipiaq̃
eternā timuerūt scēla noctē. Que igitur
mēs qualisue aīus fiet dānatis in tene-
bris inferni vbi nō solū priuati erūt in
eternū oī splēdore et luce delectabili: ve-
rū etiā vt diximus quicquid videre pos-
terunt accedet eis ad merorē et luctum.
¶ Tertia penalis p̃ditio inferni dicitur pau-
pertatis. Oēs quidē ibi habitātes pau-
pertate affligent et egestate nimia: et qd
in hoc mūdo affluebant diuitijs: abun-
dabant tēporalibus bonis: possidebāt
thesauros: et imperabāt alijs inducban-
tur purpura et bysso: dormiebant in les-
ctis eburneis: nutriebāt canes: et pasce-
bant aues celi: gaudebant in sonis: can-
ticis: et choreis: et letos ducebant dies.
Omnibus his in inferno penitus expo-
liati guttam aque concupiscent: et illas
habere non poterunt prout expresse res-
dēptor noster aperuit Lu. xvi. asserens

Seria. V. in sexagesima.

de diuine epulone q̄ instāter rogabat
abraā quatenus mitteret lazaru vt in-
tinctū in aquā digitū nō totū: s̄ extre-
mā partē ad eū deferret ouis eius im-
poneret: nec fuit exaudit. De q̄ Greg.
in homel. dicit: Buttaq̄ aq̄ petijt q̄ mi-
cas panis lazaro negauit. Ideo audie-
tur flebilis vox diuini et potentū in in-
terno sic lamentatiū. vt dicit Sap. v.
Errauimus a via veritatis: et iusticie
lumen nō luxit nobis: et sol intelligen-
tie nō est ortus nobis. Lassati sum⁹ in
via iniquitatis et pditionis: et ambula-
uimus vias difficiles: viā autē dñi igno-
rauimus. Quid nobis profuit supbia:
aut diuitiarū iactātia quid protulit no-
bis? Trāserunt oīa illa tanq̄ ymbra et
tanq̄ nūcius p̄currens: et tanq̄ nauis
que p̄transit fluctuātē aquā: cui⁹ cum
p̄terierit nō est vestigiū inuenire neq̄
semitā carine illi⁹ in fluctib⁹: aut aus
que trāsuolat in aere cuius nullum si-
gnū inuenitur itineris illius: sed tñ
sonitus alarū verberās leuē ventū. et
scindens p̄ vim itineris aerē: cōmotis
alis trāsuolauit: et post hoc nullū signū
inuenitur itineris illius: aut tanq̄ sa-
gitta emissā in locū destinātū: diuisus
aer p̄tinuo in se reclusus est vt ignore-
tur trāsitus illius. Sic et nos nati conti-
nuo desinim⁹ esse: et virtutis q̄dē signū
nullū valuim⁹ ostendere. In malignitate
autē nra consumpti sumus. hec ibi.
¶ **Q**uā grauissima erit damnatorum pe-
na propter lamenta et blasphemias q̄
sunt in inferno: et propter societatem
demonum.

Capitulum. ij.

Ecunda ratio quare grauissi-
ma erit dānatorū pena dicit
horribilitatis. Nā iter cete-
ra q̄bus miseri illi afficiētur
dolore tria erunt maxime horribilia.

Primum horribilis lamentatio.

Scdm horribilis blasphematio.

Tertium horribilis sociatio.

¶ Prīmū horribile erit lamētatio. Ibi
inquit xps: erit fletus et stridor dētiū.
Scdm hō Ricb. in. iij. di. l. ar. v. q. f.

ad. ij. ar. ad. ij. partē. Non erit ibi cor-
poralis fletus inquitū est quedā reso-
lutio corporaliū lachrymarū: q̄ talis re-
solutio tunc nō erit: s̄ p̄tinet ad corru-
ptibile statū: tñ erit ibi maxim⁹ dolor
interior q̄ significabitur per signa in fa-
cie et oculis cū turbatione et motu capi-
tis: et cū stridore dētiū vultusq̄ tristi-
cia. Quisnā explicet quātus meror erit
in cordibus dānatorū inter illos strepi-
tus vularis atq̄ querelas? O beati q̄
nunc lugent: vt ait xps Mat. v. qm̄
ipsi consolabunt. Et Luc. vi. Ube vo-
bis q̄ nunc ridetis: quia lugebitis et fle-
bitis. ¶ Scdm horribile erit blasphe-
matio. Pre desperatiōe vtiq̄ blasphe-
mabāt damnati seipos: parētes suos:
deū et angelos et oīm creaturam. Unde
Apo. xvj. Iohes ait: Blasphemauerūt
deum celi pre doloribus et vulneribus
suis. Ad hoc est exemplum quod legi-
tur in septem donis. Eū quidā vsurari⁹
firmaretur ad mortē: nec sacerdos vel-
let ei sacramēta conferre: nisi restitu-
ret vel cautionem faceret: illeq̄ recusa-
ret: hortabātur ad hoc filij: ne ad infer-
nū descēderet moriēs. Ille hō rīdebat
Nescitis quid petatis. Si velles mala
ablata restituere: relinquerē vos pau-
peres et egenos: meliusq̄ est se cōmit-
tere inie dei q̄ inie hominum et in hac
pertinacia mortuus est vsurarius ille
ac in inferno sepult⁹. Ex filijs autē eius
duobus dixit alter ad alterū. Pater n-
dānatus est non imitemur eum retinē-
do vsuras per illū extortas: sed redda-
mus creditoribus vt saluari possimus.
Ac ille rīdit. Ego meā partē retinebo
nec illam restituere curo. Si pater n-
vsuras fecit et nō restituit ipse non ego
penā porret. Alter ergo portionē suā
restituit: seculum deserens dei obseq̄o
se totū tradidit. Dum autē qui in secu-
lo remanserat mūdānis se immergeret
infirmatus ad mortē: nec penitēs secu-
tus est patrem. Quod frater audiēs ro-
gauit deus vt patris et fratris eius sta-
tum ei dignaretur ostendere. Ana igit

dierū cū oraret vidit terrā apertam: et in inferno prein in flāmis penit sepul-
tū: et filiū eius fratrē suū iacentē super
eū: maledicebatq; pater filiū dices:
Maledicta sit hora in qua te genui fi-
li: et tu sis maledictus: q; ppter te feci
ysuras nec volui restituere ne te pau-
perē relinquerē: et ppter hoc crucio: in
hac flāma. Et filiū respōdebat. Ma-
ledictus sis tu pater et maledicta dies
in qua me genuisti: q; exemplo tuo do-
cui me fenerari: ysuras extortas no-
luisi reddere: ppter qd crucio: in infer-
no. Et post ambo pariter eiulātes blas-
phemabāt cūcta creata et creatorē illos
rum. Quod cernens ille seru? dei grās
deo egit q; eū liberavit de tanto malo.
Tertium horribile erit sociatio. Erunt
nāq; loci dātorū nequissimi spūs et
maligni diaboli. Quātū em̄ sit eorū so-
cietas dira atq; molesta pōt cognosci
p effectus pestilētes quos exercent in
illis quos deo pmittere obsidēt in hac
vita. Nā adeo illos turbāt et sic gravi-
ter verant: vt qnq; sic obsessi muti aut
surdi fiant: vt qnq; manib? ppijs se
ipsos lacerēt et discerpant qnq; nisi cas-
tenis pstringerent etiam domesticos et
amicos conerent opprimere. Quid igitur
faciēt diaboli cū illis quos in infer-
no volēt deo p libitu suo verare pote-
rūt si talia agūt hic cū his q; de eorū ma-
nibus et prāte possunt penit? liberari.
Nullus pfecto aut cogitare aut dicere
potest q; importabilis erit damnatis
miseris societas diabolorum.
Qd rationabiliter punit deus dam-
natos pena eterna seu infinita per du-
rationem licet actus peccati fm se sit fi-
nitus et temporalis. Caplm. iij.

Ertia rō qre grauissima erit
dātorū pena di eternitatē.
Duratius quippe in scriptu-
ris sanctis ponitur pena dā-
natorū in eternum. vt pr̄ ex dictis. Ele-
rūm vt Aug. dicit. xij. li. de ciui. dei. c.
xl. Quidā inuictū putāt vt pccis quā-
tūlibet magnis licet paruo tpe ppetra-

tis pena quisq; dānetur eterna: quā-
si vilius idvnpq; iusticia legis attendat
vt tāta mora tps quisq; puniat quā-
ta mora tps vnde puniretur admisit.
Octo genera penarum in legibus esse
scribit Tullius. Damna: vincula verbe-
ra: talionē: ignominia: exiliū: mortem:
seruitutē. Quid horum est: quod in bre-
ue tempus pro cuiusq; peccati celerita-
te coapretur vt tanta vindicetur moru-
la: quāta deprehēditur ppetratū nisi
forte talia. Id enim agit vt hoc patia-
tur quisq; qd fecit. Tū illud est legis.
Oculū pro oculo: dentē pro dēte. Fieri
enim potest vt tā breui tpe qsq; amittat
oculum seueritate vindicte q; tulit
ipse alteri improbitate peccati. Porro
autē si aliene femine osculum infixū ra-
tionis sit verbere vindicare: nōne q; il-
lud puneto tps fecerit incomparabili
horarum spacio verberatur? suauitas
voluptatis eriguit diuturno dolore pu-
nitur. Quid i vinculis. Nunqd ibi tā-
diu quisq; iudicandus est esse debere?
qdū fecit vñ meruit alligari. b Aug.
Qui etiā de damno ignominia exilio
et seruitute cōtendit q; plerūq; infligū-
tur pro momētaneo quasi delicto lon-
go tpe duratura: que ideo eterna esse
nō pnt: q; pns vita nō pōt esse eterna.
Quanto magis ergo approbanda est
dei seuera iusticia que pccā punit eter-
na pena: licet in tpe sint cōmissa. Verū
tamē vt tante veritati melius animus
acquiescat ex dictis sanctorū tres pnci-
pales rōnes apertissime pducunt qb?
liquido cōstat iuste deum facere cū pu-
nit malos eterno supplicio.

Prima rō est ppter volūtātē.

Secunda propter obiectum.

Tertia ppter contemptum.

Q Prima rō est ppter volūtātē. Nā si
cōsiderem? in pccō volūtātē: iustū est
vt pccā dātorū eterna pena puniat:
q; oē pccm tātū graue est: quātū volū-
tas ad illud ardētius se inclināt. Et q;
voluntas malorum qdū in hac vita
sunt: ita se inclināt ad pccm q; semper

f

Seria. VI. in sexagesima.

velit peccare: ergo iustus iudex qui cor
aspicit magis q̄ opus d̄z eos pena in
eternū duratura punire. Quidnā est q̄
tā multi se sentiūt morturos: t̄ tñ pec-
care nō desinunt. Veniunt ad ianuās
mortis t̄ de patis nō dolēt: nisi q̄ sem-
per peccare vellēt: qd̄ vtiq̄ ip̄e de-
scru-
tato: cordiū oculo sapiētie sue clariss-
me intuetur. Vanc rōnē tangit Greg.
iij. lib. dialogo. vbi petrus interrogat
eū t̄ dicit: Scire vellē q̄i iustus est vt
culpa que cū fine ppetrat fine fine pu-
niat. Et Greg. r̄ndet. Hoc recte petre
dicere si iustus iudex nō corda hōim:
sed facta p̄saret. Quidē em̄ ideo cū fine
deliquerūt: q̄ cū fine vixerūt. Nā volu-
issent vtiq̄ si potuissent fine fine viuere:
vt potuissent fine fine peccare. Offen-
dunt em̄ q̄ in pctō semp viuere cupiūt
qui nunq̄ desinūt peccare dū viuunt:
ad magnā ergo iusticiā iudicātis perti-
net vt nunq̄ careāt supplicio: q̄ in hac
vita nunq̄ voluerūt carere pctō. hec il-
le. Que verba etiā habent de peni. di.
f. c. voluissent. Et ad hoc facit illud qd̄
scribit. xxiij. dis. c. Diaconi sunt. vbi sic
habet: Moderatio dei ac pietas soluz
nostrū reditū q̄rit: ac nos cupit longa
bonitate sua saluari. Si nō conuertimur:
si duri colli sumus: si in pctis vsq̄
ad mortē illicite p̄duram: assidue pec-
cātū nō misere deus. Ad idē est. c. Ze-
gaf. xxiij. q. ij. Aug. insup de peni. dis.
viij. c. vi. in fine. ait: Qui impenitēs mo-
ritur oīno mori et eternalr cruciatur.
Qui aut impenitēs finit: si semp viue-
ret semp peccaret. ¶ Seda ratio quare
de iuste eternalr dānat punit iquos
est ppter obiectū. Quelibet em̄ offen-
sa p̄sideratur nō solū respectu act: sed
respectu dignitatis illius q̄ offendit.
Quāto etenī psona q̄ offendit dignior
est: tāto culpa in illā cōmissa grauior: t̄
per consequēs pena debet esse durior.
Sicut q̄ regē offendit graui⁹ punitur
q̄ q̄ offendit suū famulū vel aliquē ru-
sticū. Qui ergo mortalr peccat: deus q̄
est infinitū bonū offendit: et charitatē

per quā est societas beatorū: ergo tā vi-
sione dei q̄ beatorū societate eternalr
priuari d̄z eterna pena puniri. Verū.
autē sup Lanf. di. q̄ q̄ mortalr peccat
vult non esse deū. Quod sic pbat. Qui
vult deū aut impotētē aut iniustū aut
inspiētē esse vult deū nō esse: s̄ q̄ mor-
taliter peccat veller deū aut sua peccas-
ta nescire: aut vindicare nō posse: aut
vindicare nolle: ergo veller deū nō esse
deū: t̄ q̄ vult deū nō esse deū: merito pu-
niēd⁹ est eterno supplicio. ¶ Tertia rō
quare iuste de malos eternalr dānat
est ppter p̄ceptū. Pctōres nāq̄ cōrē:
nūt infinitū bonū t̄ eternū gaudiū qd̄
potuissent eligere: t̄ q̄ volūtarie elige-
rūt eternū malū iuste illis eterna sup-
plicia cōdonant. Vbi Aug. xxi. li. de ci.
dei. c. xij. inq̄: Factus est malo dignus
eterno q̄ in se pemit bonū qd̄ eē posset
eternū. hec ille. Audiunt siq̄ de pctōres
scripturas clamātes p̄mittētēsq̄ tā fe-
licissima t̄ copiosa atq̄ iocūda i regno
celoz amicis dei: t̄ ipi de his nō curāt.
Vocat eos de p̄ dicta sanctorū: p̄ hōi-
mēta p̄phetay: p̄ instructiones docto-
rū: p̄ terrores cōminationū: p̄ suauita-
tēsq̄ bñficioz. Venite inq̄ ad cenā ma-
gnā ad iocūda gaudia: ad paradisi de-
litias: vbi bonū absq̄ maloz leticia est
absq̄ merore. Et tñ impij sic blādiētes
deū nolūt audire: quinimo ipm quātū
possunt suis malis operib⁹ impugnat
t̄ psequunt. O bñdicti dei ordinata in-
sticia q̄ malos eternis cruciatib⁹ depu-
tasti: nullus p̄fecto de te cōqueri pōt.
O miserabilis dānatoz cōditio q̄ tāta
experit seueritatē: vt finē illorū pena
nunq̄ suscipiat. Durū esset homini sa-
no per diē t̄ noctē assidere lecto: t̄ i eis
mollitie voluntari. Durū esset cuiq̄ dis-
soluto iuueni p̄ longa spacia cū formo-
sis iuueniculis puellisq̄ ornatissimis
coizare. Durū esset muliercule cui⁹
cūq̄ corporis ornamēta nō deponere.
Et vt experientia docet hec huiusmodi
que solaciofer delectabiliter fieri solēt
fastidium inducūt assiduitate sui. Deu